

Ostatnia legenda o Golemie

WŁADYSŁAW SZLENGEL

CO CZYTAŁEM UMARŁYM

Ostatnia legenda o Golemie¹

Jak głosi stara legenda poetycka, a może prawda, przed laty został w getto w Pradze czeskiej stworzony Golem — stwór z gliny. Gdzie Golem przepadł — nikt nie wie i wiele na ten temat krąży legend i podań. Oto ostatnia opowieść o Golemie.

Uliczka jest ciasna i mała
miasteczko wdeptane w mrok
już cicho — upiornej ciszy
żaden nie spłoszy krok —

Zielony jest księżyc na dachu
w ślepe okno wślizguje się kot
wiatr podgwizduje ze strachu
łomoce chybotny płot

Załopotalo na schodach
zaskrzypiał na dachu gont
mamo... coś stąpa w sieni
kto idzie?... dokąd i skąd?

Sunie coś ciężko za drzwiami
załóż na skoble łom
w imię Ojca i Syna
Boże ochroń ten dom...

Puk... puk... kto puka śród nocy?
już późno... już północ wnet
trzasły kołki na skoblach
zaszurał... zasapał... wszedł...

Głową sięga powały
z gliny żółtej jest cały
szeroki ciężki jak gmach
patrzy...
strach —

Glina w szmatach i płótnach
bryła ciężka i smutna
Uciekłem — mówi — przyszedłem
dwa dni idę polem
Kto ty????
GOLEM

---

¹*golem* — w legendach żydowskich istota stworzona na podobieństwo człowieka, zazwyczaj z gliny, żywa lecz pozbawiona duszy i dlatego posłuszna poleceniom człowieka, który ją stworzył. Stworzenie golema wiązało się z powtórzeniem Boskiego procesu kreacji. [przypis edytorski]

Zrobili mnie — mówi — z gliny
z własnej swojej ochoty
nie pytali — zlepili
do ciężarów — roboty...

GOLEM jestem — powiada —
macierz nie jest kobietą
w getto mnie ulepili
i zamknęli mnie w getto²

Serce zabrali
oczy zabrali
z gliny zrobili
robić kazali

Wodę im nosić
rąbać im drwa
getto zamknięte
zamknięty ja...

I nogą z gliny
i z gliny ręką
co chcą to robią³
glina jest miękka...
i muszę spełniać ich wolę
uciekłem z getto
Kto jesteś??
GOLEM

Już nie zobaczę
już mnie nie chycą
szedłem tu polem
czarną ulicą

Szedłem legendą
zwidą i bajdą
szukać mnie będą
ale nie znajdą.

Dłonie wyciągnął
w tył się wygina
pada do kolan
Matki i syna...

Księżyc zielony
siny i zły
skrzyp okiennicy
zawodzą psy...

Matko Chrystusa
ochroń nas przed złem
— Tu nie jest getto
— Uciekłem... wiem...

W imię Chrystusa
czy nam się śni?

---

²getto — dziś wyraz ten jest odmienny; wg współczesnej normy winno być: w getcie. [przypis edytorski]

³co chcą to robią — możliwa poprawka: co chcą to robię [przypis edytorski]

czego chcesz od nas
— Zamknijcie drzwi...

Ja jestem z gliny
może ulepić
może mnie mądrzej
przerobić lepiej...

Może wam mogę
i więcej dać
zróbcie mnie abym
umiał się śmiać...

Dajcie tu przy was
dajcie tu kąt
padnę gliniany
nie pójdę stad

Będę legendą
zwidą i bajdą
szukać mnie będą
ale nie znajdą
żyć — pragnę — śpiewać
..... i drzwi zamknęli
i rzekli... siądź...

Opieka

I przepadł w tłumie
i już go nie ma
nie widział odtąd
nikt już Golema

A to jest morał legendy główny:
Golem wśród ludzi
stał się ludziom równy.

Kondycja ludzka

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/szlengel-ostatnia-legenda-o-golemie/>

Tekst opracowany na podstawie: Władysław Szlengel, *Co czytałem umarłym*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1979.

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Publikacja sfinansowana ze środków pozostałych ze zbiorów, które nie zakończyły się sukcesem.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Agnieszka Tulicka, Aleksandra Kopeć, Paulina Choromańska, Paweł Koziół.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.